

Zawieszenie porozumienia SWIFT w wyniku inwigilacji prowadzonej przez amerykańską Agencję Bezpieczeństwa Narodowego

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 23 października 2013 r. w sprawie zawieszenia umowy TFTP w następstwie inwigilacji prowadzonej przez Agencję Bezpieczeństwa Narodowego USA (2013/2831(RSP))

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 16 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE),
- uwzględniając art. 87 TFUE,
- uwzględniając art. 225 TFUE,
- uwzględniając art. 226 TFUE,
- uwzględniając art. 218 TFUE,
- uwzględniając art. 234 TFUE,
- uwzględniając art. 314 TFUE,
- uwzględniając Umowę między Unią Europejską a Stanami Zjednoczonymi Ameryki o przetwarzaniu i przekazywaniu z Unii Europejskiej do Stanów Zjednoczonych danych z komunikatów finansowych do celów Programu śledzenia środków finansowych należących do terrorystów (umowa TFTP),
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 4 lipca 2013 r. w sprawie programu inwigilacji amerykańskiej Agencji Bezpieczeństwa Narodowego, służb wywiadowczych w różnych państwach członkowskich oraz ich wpływu na prywatność obywateli UE¹,
- uwzględniając decyzję Rady 2010/412/UE z dnia 13 lipca 2010 r. w sprawie zawarcia Umowy między Unią Europejską a Stanami Zjednoczonymi Ameryki o przetwarzaniu i przekazywaniu z Unii Europejskiej do Stanów Zjednoczonych danych z komunikatów finansowych do celów Programu śledzenia środków finansowych należących do terrorystów² oraz załączone do niej oświadczenia Komisji i Rady,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 17 września 2009 r. w sprawie przewidywanego porozumienia międzynarodowego dotyczącego udostępniania Departamentowi Skarbu USA danych z komunikatów o płatnościach finansowych w celu zapobiegania terroryzmowi i finansowaniu terroryzmu oraz ich zwalczania³,
- uwzględniając swoje stanowisko z dnia 11 lutego 2010 r. dotyczącą wniosku w sprawie decyzji Rady dotyczącej zawarcia Umowy między Unią Europejską a Stanami

¹ Teksty przyjęte, P7_TA(2013)0322.

² Dz.U. L 195 z 27.7.2010, s. 3.

³ Dz.U. C 224 E z 19.8.2010, s. 8.

Zjednoczonymi Ameryki o przetwarzaniu i przekazywaniu z Unii Europejskiej do Stanów Zjednoczonych danych z komunikatów finansowych do celów Programu śledzenia środków finansowych należących do terrorystów¹,

- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 5 maja 2010 r. w sprawie zalecenia Komisji dla Rady w sprawie upoważnienia do rozpoczęcia negocjacji między Unią Europejską a Stanami Zjednoczonymi Ameryki dotyczących umowy służącej udostępnianiu Departamentowi Skarbu Stanów Zjednoczonych danych z komunikatów finansowych w celu walki z terroryzmem i finansowaniem go²,
- uwzględniając swoje stanowisko z dnia 8 lipca 2010 r. w sprawie projektu decyzji Rady w sprawie zawarcia Umowy między Unią Europejską a Stanami Zjednoczonymi Ameryki o przetwarzaniu i przekazywaniu z Unii Europejskiej do Stanów Zjednoczonych danych z komunikatów finansowych do celów Programu śledzenia środków finansowych należących do terrorystów³ oraz uwzględniając zalecenie Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych,
- uwzględniając sprawozdania Komisji z dnia 30 marca 2011 r. (SEC(2011)0438) oraz z dnia 14 grudnia 2012 r. (SWD(2012)0454) dotyczące wspólnego przeglądu wykonania Umowy między Unią Europejską a Stanami Zjednoczonymi Ameryki o przetwarzaniu i przekazywaniu z Unii Europejskiej do Stanów Zjednoczonych danych z komunikatów finansowych do celów Programu śledzenia środków finansowych należących do terrorystów,
- uwzględniając sprawozdanie z dnia 1 marca 2011 r. w sprawie przeprowadzonej w listopadzie 2010 r. przez wspólny organ nadzorczy Europolu kontroli wykonania przez Europol umowy TFTP,
- uwzględniając oświadczenie publiczne wspólnego organu nadzorczego Europolu z dnia 14 marca 2012 r. w sprawie wykonania umowy TFTP,
- uwzględniając przedstawioną przez wspólny organ nadzorczy Europolu w dniu 18 marca 2013 r. ocenę wyników trzeciej kontroli wykonania przez Europol zadań wynikających z umowy TFTP,
- uwzględniając pismo z dnia 18 kwietnia 2011 r. skierowane przez Paula Breitbartha z holenderskiego organu ochrony danych do przewodniczącego delegacji UE we wspólnym zespole ds. przeglądu umowy TFTP,
- uwzględniając pismo z dnia 7 czerwca 2011 r. skierowane przez Jacoba Kohnstamma w imieniu grupy roboczej ds. ochrony danych ustanowionej na mocy art. 29 do Melissy A. Hartman, zastępcy sekretarza w amerykańskim Departamencie Skarbu,
- uwzględniając pismo z dnia 21 grudnia 2012 r. skierowane przez Jacoba Kohnstamma w imieniu grupy roboczej ds. ochrony danych ustanowionej na mocy art. 29 do przewodniczącego Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych Juana Fernando Lópeza Aguilara,

¹ Dz.U. C 341 E z 16.12.2010, s. 100.

² Dz.U. C 81 E z 15.3.2011, s. 66.

³ Dz.U. C 351 E z 2.12.2011, s. 453.

- uwzględniając pismo z dnia 12 września 2013 r. skierowane przez komisarz Malmström do Davida Cohena, podsekretarza ds. terroryzmu i analityki finansowej w amerykańskim Departamencie Skarbu, oraz odpowiedź podsekretarza Cohena z dnia 18 września 2013 r.,
 - uwzględniając komunikat Komisji z dnia 13 lipca 2011 r. zatytułowany „Europejski system śledzenia środków finansowych należących do terrorystów: potencjalne warianty” (COM(2011)0429),
 - uwzględniając pytania wymagające odpowiedzi na piśmie: E-011200/2010, E-002166/2011, E-002762/2011, E-002783/2011, E-003148/2011, E-003778/2011, E-003779/2011, E-004483/2011, E-006633/2011, E-008044/2011, E-008752/2011, E-000617/2012, E-002349/2012, E-003325/2012, E-007570/2012 i E-000351/2013,
 - uwzględniając art. 110 ust. 2 i 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że Umowa między Unią Europejską a Stanami Zjednoczonymi Ameryki o przetwarzaniu i przekazywaniu z Unii Europejskiej do Stanów Zjednoczonych danych z komunikatów finansowych do celów Programu śledzenia środków finansowych należących do terrorystów (zwana dalej „umową TFTP”) weszła w życie w dniu 1 sierpnia 2010 r.;
 - B. mając na uwadze, że według doniesień prasowych amerykańska Agencja Bezpieczeństwa Narodowego (NSA) miała bezpośredni dostęp do systemów IT szeregu przedsiębiorstw prywatnych i uzyskała bezpośredni dostęp do komunikatów finansowych o płatnościach dotyczących przelewów oraz powiązanych danych przez dostawcę usług w zakresie komunikatów finansowych dotyczących międzynarodowych płatności objętych obecnie umową TFTP;
 - C. mając na uwadze, że w wyżej wspomnianej rezolucji z dnia 4 lipca 2013 r. Parlament zobowiązał Komisję Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych, aby dogłębnie zbadała tę sprawę we współpracy z parlamentami państw członkowskich i grupą ekspertów UE-USA powołaną przez Komisję oraz aby do końca roku złożyła sprawozdanie w tej sprawie;
 - D. mając na uwadze, że po odrzuceniu tymczasowej umowy TFTP większość Parlamentu Europejskiego udzieliła zgody na obecną umowę TFTP jedynie pod warunkiem wzmocnienia przewidzianej w niej ochrony danych osobowych obywateli UE i ich praw do prywatności;
 - E. mając na uwadze, że Departament Skarbu USA opatrzył znaczną część istotnych informacji odnoszących się do umowy TFTP klauzulą „EU Secret”;
 - F. mając na uwadze, że według grupy roboczej ds. ochrony danych ustanowionej na mocy art. 29 obowiązująca procedura korzystania z prawa dostępu może być nieodpowiednia i w praktyce korzystanie z prawa do sprostowania, usunięcia lub zablokowania danych może być niemożliwe;
 - G. mając na uwadze, że Komisja oświadczyła, iż umowa zawiera ściśle zabezpieczenia dotyczące przekazywania danych,
 - H. mając na uwadze, że Komisja została poproszona o przedłożenie Parlamentowi i Radzie

najpóźniej do dnia 1 sierpnia 2011 r. ram prawnych i technicznych ekstrakcji danych na terytorium UE oraz najpóźniej do dnia 1 sierpnia 2013 r. sprawozdania z postępów w opracowywaniu równoważnego systemu UE na mocy art. 11 umowy TFTP;

- I. mając na uwadze, że zamiast przedłożyć ramy prawne i techniczne ekstrakcji danych na terytorium UE, w dniu 13 lipca 2011 r. Komisja przedstawiła opis różnych kroków podjętych w celu ustanowienia takich ram prawnych i technicznych, informując o wstępnych wynikach i pewnych teoretycznych wariantach europejskiego systemu śledzenia środków finansowych należących do terrorystów bez wchodzenia w szczegóły;
 - J. mając na uwadze, że rozmów służb Komisji z rządem USA nie można uznać za dochodzenie, nie można też za takowe uważać zwykłego przytoczenia oświadczeń USA;
1. jest zdania, że ponieważ podstawowym celem UE jest promowanie wolności jednostki, to wprowadzanie środków bezpieczeństwa, w tym środków zwalczania terroryzmu, musi się odbywać z poszanowaniem praworządności i zobowiązań w zakresie praw podstawowych, w tym zobowiązań w zakresie ochrony prywatności i danych;
 2. ponownie stwierdza, że wszelkie przekazywanie danych osobowych musi być zgodne z prawem UE i państw członkowskich oraz ze zobowiązaniami w zakresie praw podstawowych, w tym praw związanych z prywatnością i ochroną danych;
 3. jest poważnie zaniepokojony ujawnionymi niedawno dokumentami dotyczącymi działań NSA związanych z bezpośrednim dostępem do komunikatów finansowych o płatnościach i powiązanych danych, co stanowiłoby jawne pogwałcenie umowy TFTP, w szczególności jej art. 1;
 4. wzywa do przeprowadzenia pełnego technicznego dochodzenia na miejscu, aby zbadać stawiane władzom USA zarzuty korzystania z bezprawnego dostępu do serwerów SWIFT lub utworzenia ewentualnych „tylnych drzwi” umożliwiających dostęp do tych serwerów; ubolewa nad faktem, że żadne państwo członkowskie nie wszczęło dochodzenia ani nie zwróciło się o przeprowadzenie takiego dochodzenia, w związku z czym niemożliwe jest zweryfikowanie faktów;
 5. ponownie stwierdza, że każda umowa o wymianie danych z USA musi się opierać na spójnych ramach prawnych w zakresie ochrony danych, zawierających prawnie wiążące standardy ochrony danych osobowych, w tym dotyczące celowości, ograniczania danych do minimum, informowania, dostępu, sprostowania, usuwania i środków odwoławczych;
 6. wyraża zaniepokojenie tym, że umowa TFTP nie została wykonana zgodnie z jej postanowieniami, zwłaszcza z postanowieniami jej art. 1, 4, 12, 13, 15 i 16;
 7. zdecydowanie nalega na trzy instytucje, by dokładnie rozważyły, jaki wpływ na prawa człowieka będą miały wszelkie przyszłe alternatywne rozwiązania w zakresie wymiany danych w pełni zgodne z zasadami ochrony danych, szczególnie pod kątem konieczności i proporcjonalności;
 8. wskazuje, że badanie, czy środek ograniczający podstawowe prawa i wolności jest konieczny i proporcjonalny, musi uwzględniać całość istniejących środków bezpieczeństwa wymierzonych przeciwko terroryzmowi i poważnej przestępczości; uważa, że ogólne uzasadnianie każdego środka bezpieczeństwa za pomocą ogólnikowego odwołania do walki

z terroryzmem lub poważną przestępczością jest niewystarczające;

9. w świetle powyższego zwraca się do Rady i państw członkowskich, by zatwierdziły przeprowadzenie przez Centrum ds. Walki z Cyberprzestępczością Europolu dochodzenia w sprawie zarzutów bezprawnego dostępu do danych finansowych dotyczących płatności regulowanych umową TFTP;
10. apeluje o przeprowadzenie przez Komisję Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych specjalnego śledztwa w sprawie masowej inwigilacji obywateli UE, aby dodatkowo zbadać zarzuty nielegalnego dostępu do komunikatów finansowych dotyczących płatności objętych umową TFTP;
11. uważa, że chociaż Parlament nie ma formalnych uprawnień na mocy art. 218 TFUE do inicjowania zawieszenia lub rozwiązania umowy międzynarodowej, Komisja będzie zmuszona do podjęcia działań, jeśli Parlament wycofa swoje poparcie dla konkretnej umowy; wskazuje, że rozważając, czy udzielić zgody na zawarcie międzynarodowych umów w przyszłości, Parlament uwzględni reakcję Komisji i Rady w związku z niniejszą umową TFTP;
12. w świetle powyższego zwraca się do Komisji o zawieszenie umowy TFTP ;
13. domaga się natychmiastowego udostępnienia wszystkich istotnych informacji i dokumentów do rozważenia przez Parlament;
14. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji oraz Europolowi.